

Jakub Příkop, Nový hrad u Kunratic v kulturně historickém kontextu. Bakalářská práce. Praha, FHS UK 2022, 84 s. + 23 příloh.

Oponentský posudek

Bakalářská práce Jakuba Příkopa představuje komplexní pohled na Nový hrad u Kunratic, jehož součástí nejsou jen dějiny a stavební podoba hradu vycházející z archeologických nálezů a jejich interpretace v odborné literatuře, ale i památková péče a zmínky o hradu v literatuře, filmu a výtvarném umění. Autor se pokouší zasadit dějiny hradu do širších mezinárodních a kulturně historických souvislostí. Tomu odpovídá i rozsáhlý výběr české i cizojazyčné literatury. K přednostem předložené práce, které je třeba ocenit, patří i bohatá obrazová příloha, včetně map, dobré vyjadřovací schopnosti autora a dodržení všech náležitostí odborného díla. V neposlední řadě kladně hodnotím interdisciplinární přístup a kombinaci použitých písemných, hmotných a ikonografických pramenů.

Bezpochyby se jedná o solidní a pečlivě sepsanou kompilaci. Problém je v tom, že Příkop jen na málo místech přichází s vlastními zjištěními, jež by byla příspěvkem do odborné diskuse. Většinou jde jen o shrnutí dosud publikovaných poznatků. Větší tvůrčí potenciál osvědčil tam, kde se pokouší o komparaci s poměry na francouzském a anglickém dvoře, ale právě zde zůstává také hodně dlužen. Ke srovnání panovníků na zmíněných třech dvorech bylo možno využít zásadní studii Františka Grause *Das Scheitern von Königen: Karl VI., Richard II., Wenzel IV.* In: *Das spätmittelalterliche Königtum im europäischen Vergleich*, hrsg. von R. Schneider (Vorträge und Forschungen, 32). Sigmaringen 1987, 17-39. Anglický dvůr podrobně mimo jiné rozebírá Chris Given Wilson ve své monografii *The Royal Household and the King's Affinity, Politics and Finance in England 1360–1413*. London 1986. Důkladnější komparace se západoevropskými dvory by autorovi umožnila například pochopit, že motivací ke stavbě nové rezidence Václava IV. na Starém Městě nebyl jen požár na Pražském hradě, ale především dobový trend vladařů umisťovat své rezidence do pohodlných městských paláců (Louvre v Paříži, Westminster v Londýně). Nebyl to tedy jistě jen chov lvů, který Václava IV., jak autor připomíná, při návštěvě Paříže inspiroval. Bez znalosti mezinárodního kontextu si nelze například uvědomit, že Vlašský dvůr v Kutné Hoře byl jediným panovnickým sídlem v Evropě vybudovaným v areálu mincovny, což svědčí o tom, jak velký význam mělo stříbro pro vládnoucí elitu v Čechách.

Široké tematické rozkročení pochopitelně neumožňuje proniknout do hloubky dílčích problémů a ani to nebylo autorovým cílem. Citace uváděných pramenů má proto jen ilustrativní funkci. Za poněkud problematický považuji výběr uváděných faktů. Není zřejmé,

podle jakého klíče autor postupoval, zda uvádí všechno, co v pramenech a literatuře našel, nebo zda se pokusil fakta nějakým způsobem utřídit. Jde o to, že výpovědní hodnota jednotlivých typů pramenů a literatury není stejná, autor se k nim však jen zřídka kriticky vymezuje. S tříděním faktů souvisí i jejich opakování v textu: viz například narážka raného humanisty Antonia de Lamaco v dopise králi, která se objevuje v textu na dvou místech (s. 38 a 40), podobně opakování stejných faktů o záchraně památky (s. 19 a 69).

Jiný problém představuje nepozorné čtení. Autor na s. 35 uvádí: „Podíl nižší a vyšší šlechty byl totiž velmi podobný v porovnání s dalšími středověkými dvory (Novotný 2008, 215–227).“ Ve zmiňované studii Roberta Novotného se však na s. 226 lze dočíst, že „podíl nižší šlechty na dvoře Václava byl ve vztahu k ostatním dvorům, ať již římských králů či dalších panovníků, výrazně menší.“

Ostatní mé připomínky mají spíš okrajový ráz. Týkají se nepřesného vyjadřování (na s. 43 autor tvrdí, že „Loket, Křivoklát, Žebrák i Točnick se nachází v západních Čechách“, do západních Čech patří pouze Loket, všechny lokality ale spojuje to, že jsou situovány na západ od Prahy), nepřesných citací (Rudolf Knott, Ein mantuanischer ...MVGDB 37/4, 1899, 337–357, jedná se o článek s připojenou edicí dopisů) či nejasného používání výrazu hradní produkce. Záliba v koupeli není něco, co by bylo pro vladaře specifické, jak autor uvádí na s. 51; koupel byla v pozdním středověku běžně dostupná a oblíbená, neomezovala se jen na elitu. Při líčení prostorového uspořádání hradu bylo vhodné pracovat s pojmy užší a širší dvůr (k tomu např. výše zmiňovaná monografie Ch. Given Wilsona). Reliéf ledňáčka s točnicí se nachází rovněž na zlatém dukátu, který Václav IV. razil. V metodologické části mohlo být rozvedeno, v čem se od sebe liší interpretace písemných, hmotných a ikonografických pramenů. O Novém hradu u Kunratic stručně pojednává i titul, který autor neuvádí: *Průvodce pražskou archeologií*, eds. Ivana Boháčová, Jaroslav Podliska. Praha: Archeologický ústav AV ČR a Národní památkový ústav 2017 (Nový hrad u Kunratic, s. 308–310 a Oblévací tábor před Novým hradem u Kunratic, s. 311–313).

Navzdory uvedeným připomínkám, které jsou námětem do diskuse, považuji bakalářskou práci Jakuba Příkopa za zdařilou. Její úroveň však zbytečně kazí časté gramatické chyby (i/y, s/z, skloňování v pádech, slovesné vazby, velká písmena). Z uvedených důvodů ji doporučuji hodnotit známkou *velmi dobře*.